

SCIENTOLOGY

Dess sanna natur

HARRI HEINO
PROFESSOR I TEOLOGI
TAMMERFORS UNIVERSITET
HELSINGFORS, FINLAND

26 OKTOBER 1995

SCIENTOLOGY

Dess sanna natur

SCIENTOLOGY
DESS SANNA NATUR

INNEHÅLL

I.	Ingen entydig definition av religion	1
II.	Scientologer betraktar Scientology som en religion	2
III.	Ledande religionssociologer klassificerar Scientology som en religion	2
IV.	Från Dianetics till Scientology	3
V.	Gudomlighet och livet efter detta	3
VI.	Uppfattning om människan	4
VII.	Frälsning	4
VIII.	Scientology-kyrkan	5
IX.	Religiösa tjänster	5
X.	Scientology är en religion	6

HARRI HEINO
PROFESSOR I TEOLOGI
TAMMERFORS UNIVERSITET
HELSINGFORS, FINLAND

26 OKTOBER 1995

SCIENTOLOGY

Dess sanna natur

Under senare år har Scientology varit föremål för offentlig debatt flera gånger också i Finland. Jämfört med andra länder har det inte kommit fram speciellt mycket om dess religiösa natur. I den följande avhandlingen fokuserar jag på frågan huruvida Scientology är en religiös grupp, och grunden för denna slutsats.

I. Ingen entydig definition av religion

Religioner och religiösa grupper utgör en sådan mångfald av fenomen, att vetenskapsmän inte har kunnat uppnå enighet om en definition av religion. I finländsk religionssociologi kännetecknas religion ofta av följande fem aspekter, vilka lagts fram av amerikanerna Glock och Stark.

1. En upplevelseaspekt (religiösa känslor, upplevelser och visioner av det gudomliga osv.).
2. En ideologisk aspekt (idéer om Gud, liv efter döden, frälsning).
3. En rituell aspekt (religionsutövning privat som medlem av en viss trosriktning, såsom bön, meditation, gudstjänster, och religiösa ceremonier som hänför sig till livets olika stadier).
4. En intellektuell aspekt (en kunskap om trons innehåll).
5. Konsekvensaspekter (frälsning, sinnesfrid, korrekt uppförande).

Det antas i allmänhet i alla definitioner av religion, att det ges en bestämd uppfattning av vad tro består i, och att om den följs, kommer att leda till harmoni med livets djupaste mening – oavsett om det är en individuell gudom, ett Högsta väsende eller en kosmisk eller etisk grundval för livet. För det andra hör religiösa riter och ritualer och uppförandenormer till religion. För det tredje skall en religion ha en församling av troende eller medlemmar.

II. *Scientologer betraktar Scientology som en religion*

Scientologys grundare, L. Ron Hubbards skrifter utgör grunden för religionen Scientology. Medan L. Ron Hubbard inte blir föremål för religiös tillbedjan, är det ingen tvekan om att han blir föremål för religiös beundran och hängivenhet. Enligt scientologer var L. Ron Hubbard i stånd att skapa både en religiös filosofi och metoder för praktisk tillämpning, varigenom mänsklighetens och alla religioners i grunden gemensamma ideal effektivt kan förverkligas. Scientologerna betraktar sin religion som 20:e århundradets religion, som skall förverkliga mänsklighetens eviga dröm om att göra världen till en bättre plats att leva i och hjälpa människan att hitta sin djupaste andliga identitet. L. Ron Hubbard menade själv, att Scientology hade sin grund i äldre religioners tradition, omfattande hinduismen, Vedareligionen, taoismen, buddismen, judendomen och kristendomen.

III. *Ledande religionssociologer klassificerar Scientology som en religion*

Nästan alla handböcker om nya religioner innehåller ett kapitel om Scientology; bland dessa:

Eileen Barker, professor vid London School of Economics: *New Religious Movements: A Perspective for Understanding Society* (1982), och *New Religious Movements: A Practical Introduction* (1989);

Bryan Wilson, Professor Emeritus vid Oxford University: *The Social Dimensions of Sectarianism* (1990); och

J. Gordon Melton: *The Encyclopedia of American Religions* (1993).

Scientology blir också kategoriserad som en religion i de flesta tyska publikationer som t.ex. *Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen* (1991).

Bryan Wilson skriver exempelvis utförligt i sin bok om vad som gör Scientology till en religion.

IV. Från Dianetics till Scientology

Dianetics var ursprungligen en tämligen begränsad terapeutisk metod utvecklad av L. Ron Hubbard. Dianetics blev rätt välkänd 1950, då L. Ron Hubbards bestseller *Dianetics: Hur tanken påverkar kroppen* publicerades. Dianetics mål var att befria människan från sina traumatiska upplevelser och minnesbilder eller engrammen från dessa, så att hon kan uppnå ett tillstånd som L. Ron Hubbard kallar "Clear".

Nästan omedelbart började Dianetics expandera in i Scientology, där metafysik och andlighet framhävs. Den är baserad på idén att människan i grunden är en andlig varelse, eller *thetan*. Scientologys uppgift är att på nytt få thetanen, som blivit underkuvad av okunnighet och materia, tillbaka till medvetenhet om sin andliga natur.

Ingen religion har uppkommit som fullständig och komplett. Först efter decennier eller till och med århundraden har en religion utvecklats till en sådan medvetenhet om sig själv. Det tog till exempel kristendomen åtskilliga årtionden att forma en teologisk självförståelse och att organisera sig som en trosriktning. Det skulle inte vara rimligt att förvänta sig att Scientology från dess uppkomst blivit skapad till sin slutliga form.

V. Gudomlighet och livet efter detta

I Scientology sägs mycket lite om Gud. Men Scientology tror på Gud eller existensen av gudomlighet. Den kräver inte nödvändigtvis en teistisk, personlig gud, men en gudomlighet i en eller annan form, ett Högsta väsende, eller, som Scientology ofta uttrycker det, den åttonde inflytelsesfären eller *guddynamiken*.

Man bör också komma ihåg, att det är långt ifrån alla världens religioner som bekänner sig till en personlig gud. Detta gäller till exempel för stora delar av hinduismen. Och theravadabuddismen är i dess filosofiska form helt ateistisk. Trots detta har den vanligtvis status som en större religion.

VI. Uppfattning om människan

I Scientology är det en grundläggande uppfattning, att människan framför allt är en andlig varelse, en *thetan*, en slags icke-materiell och odödlig själ, som besitter obegränsade styrkor och förmågor. Denna thetan tar en fysisk människokropp i besittning, när den kommer till världen.

Thetanerna blev en gång infångade i den materiella världens bojar och förlorade sin kunskap om deras faktiska väsen. I den här aspekten påminner Scientology om gnosticism och neognostiska rörelser, i vilka det vanligtvis ansågs, att de sitter inne med en förlorad (ofta hemlig) kunskap om människans grundläggande identitet, och att deras uppgift är att väcka människans ursprungligen andliga och gudomliga medvetande, så att den även blir i stånd till att fritt gå över gränsen mellan liv och död.

VII. Frälsning

Enligt Scientology är såväl detta livs och tidigare återfödelsers traumatiska upplevelser ett hinder för rationellt beteende och andlig utveckling. Syftet med Scientologys auditering är att befria thetanen från det ”reaktiva sinnet”, de dåliga minnenas bojar och att få fram frälsningens möjlighet i minnet igen.

Målet är ett gudliknande tillstånd av fullständig OT (Opererande thetan), vari thetanen är fri från alla detta livs begränsningar.

Scientology finner i likhet med indiska religioner, att människan måste befrias från det förflutnas gärningar (jämför karma i hinduismen och buddismen), som har staplat upp sig i kedjan av talrika återfödelse. Scientologys idé om frälsning omfattar både detta liv och livet efter döden. I båda fallen utlovas Bron till total frihet.

Bortsett från individuell frälsning ser Scientology det som sin uppgift att få ordning på hela vår planet och att skapa en civilisation där det inte finns vansinne, kriminalitet eller krig. I Scientologys terminologi är frälsning synonymt med ”överlevnad”. Denna innefattar både nuvarande liv och livet efter detta. *Auditering* och E-metern, som används för detta, hjälper individen att finna sin faktiska och ursprungliga identitet.

VIII. *Scientology-kyrkan*

Scientology-kyrkan är en religiös grupp med en betydande hierarkisk organisation och ledning. Den lägsta nivån i hierarkin består av fältauditörerna och de Dianetics-grupper som de leder. Nästa nivå består av Scientology-missioner, som levererar grundläggande Dianetics- och Scientology-tjänster. Dessa är en slags missionsstation, som syftar till att få nya medlemmar. När en missionsstation växer, och dess verksamhet utvidgas, blir den vanligtvis en Scientology-kyrka. Scientology-kyrkans pastorer tjänar församlingsmedlemmarna vid problem i äktenskapet, familjen och vid andra problem och utför Scientologys religiösa ritualer, såsom namngivnings-, bröllops- och begravningsritualer. Dessutom förrättar de söndagssamlingar.

Saint Hill-organisationer är centrala kyrkor, med högre nivåer av auditörsutbildning som specialitet. Sådana centrala kyrkor finns i Los Angeles, Sydney, East Grinstead i England och Köpenhamn. Flag Service Organization i staden Clearwater i delstaten Florida i USA är det andliga huvudsätet för alla världens scientologer och levererar de högsta religiösa tjänsterna. Flag Ship Service Organization levererar den högsta auditeringen av alla (OT VIII). Dess utbildning äger rum på fartyget *Freewinds* i Karibiska havet.

Moderkyrkans funktion leds av Church of Scientology International i Los Angeles, vilken planerar världsomspännande missionskampanjer, sammanställer utbildningsmaterial och översätter L. Ron Hubbards religiösa verk till många språk.

IX. *Religiösa tjänster*

Scientology-kyrkan har dess egna religiösa tjänster med dess egna pastorer, predikningar och trosbekännelse. En del av en helig tjänst kan också bestå av att lyssna på inspelade föreläsningar av L. Ron Hubbard. Och den omfattar också en ”Bön för total frihet”.

En kyrkohandbok, sammanställd av moderkyrkan i Kalifornien, innehåller också föreskrifter för namngivnings-, vigsel-, och begravningsceremonier. Namngivningsceremonin hålls för att hjälpa thetanen, den andliga varelsen, med att identifiera sig med sin nya kropp och formellt introducera den till sina föräldrar, släktingar och vänner.

De religiösa och kyrkliga tjänsterna har emellertid inte så central status i Scientology som i de traditionella kristna kyrkorna. Samtidigt skall man komma ihåg att religiösa tjänster i de olika religionerna utgör ett brett spektrum.

Till exempel går varje enskild individ eller familj till ett typiskt hindutempel för att förrätta egna ritualer och för att få vägledning av sina religiösa ledare, vanligtvis utan att det arrangeras gemensamma ritualer för alla. Dessutom är det bara naturligt att böner har en annorlunda betydelse i en religion där Gud förstås som en opersonlig entitet, jämfört med en religion där man tror på och kommunicerar med en personlig gud eller gudar.

X. Scientology är en religion

Slutsatsen av det ovan anförda måste vara att Scientology i dess nuvarande form är en religion, vilken erbjuder viktiga religiösa tjänster, en bestämd tro och en välorganiserad religiös grupp.

HARRI HEINO
Tammerfors
26 oktober 1995

Harri Heino

Dr Harri Heino är professor i teologi vid Tammerfors universitet, Helsingfors, Finland.

Han är chef för forskningscentret vid den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Han skriver en bok om religioner i Finland med titeln *Vad Finland tror på*.

